

PRVÉ ZASADNUTIE

TEMATICKÉHO VÝBORU Č. 1 RADY PRE TVORBU NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO PROGRAMU SR 2022-2030

20. JANUÁR 2021

MIESTO A ČAS ZASADNUTIA: Platforma ZOOM, 9:00-12:00

PRÍTOMNÍ:

- **Členovia tematického výboru**

Kulla Ladislav, Saniga Milan, Kučera Ján, Slamka Marián, Barna Milan, Buzinkay Alexander, Čiampor Marián, Džubas Rastislav, Jasík Marián, Králik Alexander, Lazár Peter, Orolin Štefan, Ovseník Milan, Zima Peter, Jozef Kováč, Baláž Peter, Lukáč Juraj, Boháček Štefan, Mojžiš Miroslav, Mrekaj Ivan, Hlaváč Igor, Homolová Zuzana, Filípek Michal, Martina Štěrbová, Zuzana Sarvašová

- **Facilitátorka Karolína Miková**
- **Zapisovateľka Anna Zemanová**

CIELE ZASADNUTIA:

- **Prediskutovať pripomienky k vstupnej správe a návrhy na ďalšiu prácu s nimi (v prípade ak je relevantné s nimi ďalej pracovať).**
- **Prediskutovať návrhy strategických cieľov a priorít v téme/oblasti tematického výboru pripravené pracovnou skupinou. Prípadne prediskutovať alternatívy strategických cieľov navrhnuté členmi výboru.**

ĎALŠIE KROKY DOHODNUTÉ NA STRETnutí:

- Členovia výboru **do 2. februára 2021** dostanú **overený zápis**, účastníci so zápisom dostanú aj **Koncepciu NLC na prírode blízke hospodárenie**.
- **2. zasadnutie výboru Lesy a klíma bude v 2. polovici februára**
- Na ďalšie zasadnutie výboru pracovná skupina pripraví **návrh opatrení/spôsobov realizácie dohodnutých stratégií**, pričom zohľadní návrhy a komentáre z dnešného stretnutia výboru.
- PDCS mapuje **zainteresovaných aktérov/stakeholderov**, ktorí zatiaľ chýbajú pri tvorbe NLP - ak máte **tipy na ľudí a inštitúcie, ktoré je potrebné osloviť, prosím napíšte Anne Zemanovej na e-mailovú adresu zemanh@pdcs.sk**. Prípadne nám dajte vedieť a my vám zatelefonujeme.

HLAVNÉ NÁVRHY, KTORÉ ZAZNELI POČAS STRETnutí:

- V úvode stretnutia účastníci súhlasili s nahrávaním priebehu stretnutia, ale výlučne na účely spracovania tohto zápisu.

- Členovia výboru tiež odsúhlasili vyjadrovanie nesúhlasu a námietok voči návrhom výlučne na pôde výboru a zdržiavanie sa verejného vystupovania k NLP do spustenia oficiálnej komunikácie ministerstva a NLC.

Koordinátor tematického výboru Lesy a klíma p. L. Kulla zosumarizoval pripomienky k vstupnej správe týkajúce sa témy výboru, ich vyhodnotenie s návrhom ďalšieho postupu (Príloha č. 2: Sumarizačná prezentácia). Kompletnú tabuľku s pripomienkami a ich vyhodnotením účastníci dostali e-mailovo pred stretnutím.

V rámci vyjasňujúcej diskusie zazneli tieto pripomienky, návrhy a komentáre:

Prebehla diskusia o tom, nakoľko by sa NLP mal venovať téme biodiverzity.

Jeden z účastníkov pripomenul, že je potrebné sa riadiť nielen ekonomickým pohľadom, ale aj tým, čo potrebuje spoločnosť. V súčasnosti platný zákon vyžaduje pri obhospodarovaní lesa zabezpečiť udržateľnosť aj biologickú diverzitu, ktorá sa týka nielen drevín, ale celého ekosystému. Je potrebné zabezpečiť starostlivosť o komplex biotopov, ktoré s drevinami súvisia. Starostlivosť a manažment lesných biotopov a drevín by mala spadať do kompetencie NLC, ochrana druhovej rozmanitosti by zostala pod ministerstvom ŽP.

Bolo zdôraznené, že hovoríme o období do 10 rokov, ktorý je pre život lesa krátky. Dnes nevieme celkom definovať finančné rámce, ale ukazuje sa, že budeme musieť v rámci Slovenska robiť diverzifikáciu prístupu, podľa prírodných podmienok. Severovýchod si vyžaduje iný prístup a zastúpenie drevín ako juh. Bude potrebné vytvoriť stratifikované súbory, v ktorých budú pestovné opatrenia rozdielne. Rovnako je potrebné postupne prejsť na voľné pestovanie lesa.

Jeden z účastníkov pripomenul, že pri tvorbe NLP je potrebné zohľadňovať strategické dokumenty na európskej úrovni, ktoré stanovujú stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity ako aj stratégiu EÚ pre lesy.

Opakovane zaznela požiadavka, že je potrebné rešpektovať záujmy a názory vlastníkov lesov, a to o aké dreviny majú záujem z hľadiska ich využitia.

*Po ukončení vyjasňujúcej diskusie k pripomienkam koordinátor tematického výboru **L. Kulla**, v prezentácii (príloha 2) predstavil **návrh 4 strategických cieľov a spôsobov ich dosahovania**.*

Následná diskusia rozvíjala a dopĺňala navrhnuté ciele. Nebol navrhnutý nový cieľ a žiadny z navrhnutých cieľov nebol spochybnený.

Pripomienky, návrhy a komentáre z diskusie k jednotlivým strategickým cieľom a návrhom možných postupov (spôsobov) na ich dosiahnutie.

1. Cieľ: Rekonštruovať zmenou klímy najviac ohrozené lesy

- **Začať s rekonštrukciou na polovici výmery smrekových a borovicových lesov**

Strategické smerovanie možných riešení:

- **spomaľovanie rozpadu opatreniami ochrany lesa**
- **výsadba (podsadby) chýbajúcich cieľových drevín**
- **vnášanie drevín genotypov „budúcej klímy“ (asistovaná migrácia)**
- **zabezpečenie genofondu pre asistovanú migráciu, úprava pravidiel prenosu**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 1.:

Jeden z účastníkov navrhol zamerať sa pri rekonštrukciách lesa aj na lužné lesy, v ktorých v súčasnosti pestované topoľové monokultúry nie sú vhodné a udržateľné. Ochrana prírody mení postupy v obhospodarovaní lužných lesov. Stav lužných lesov je potrebné sledovať a prijať potrebné opatrenia.

Iný účastník pripomenul, že okrem smrekov je potrebné sa venovať aj boroviciam, najmä v porastoch na Záhorí je potrebné nájsť lepšie spôsoby pestovania a urobiť zmeny pestovných metód a štruktúry.

Vo vzťahu k rekonštrukcii lesa, tak aby bol odolný na zmenu klímy, je potrebné sa venovať ochrane jedle, duba, ale aj smreka. Smrek bol najudržateľnejšou ekonomickou drevinou. Smrek s jedľou by mali byť zachované, je potrebné zlepšiť manažment hospodárenia. Keďže rubná doba smreka bola 90-100 rokov, smrečiny, ktoré dnes odchádzajú mali byť už vyťažené. 60 ročná smrečina by sa už mala vyrúbať. Je potrebné pozerať aj na ekonomiku z pohľadu vlastníka lesa. V prípade buka je problém s predajom dreva.

Opakovane zaznela požiadavka zohľadniť aj rozhodovanie vlastníkov, a to o aké dreviny majú záujem z hľadiska potreby dreva.

Viacerí účastníci upozorňovali na časový rámec pripravovaného NLP. 8-9 rokov, na ktoré pripravujeme NLP, je z pohľadu lesa pomerne krátka doba. Napriek tomu potrebujeme zrekonštruovať čo najväčšiu plochu lesa.

Opakovane bola prítomnými diskutovaná otázka biodiverzity lesov. Zaznel názor, že lesy budúcnosti by mali byť čo najpestrejšie. Otázkou zostáva, či budeme definovať aj kvalitu lesa z hľadiska skladby (napr. podiel jedle) a kde bude hranica/latka riešenia ochrany biodiverzity v NLP. Na otázku účastníka na nastavenie hranice riešenia biodiverzity zaznel návrh člena pracovnej skupiny, aby hranica riešenia biodiverzity v NLP bola na úrovni lesných drevín a lesných biotopov, kde sú dreviny hlavnou zložkou ekosystému. Tento návrh neskôr nebol spochybnený. Druhovú ochranu a ostatné zložky bioty zostanú v gescii ochrany prírody/ ministerstva ŽP.

Jeden z účastníkov navrhol rozšírenie tohto cieľa aj o adaptačné opatrenia a motivačné nástroje na adaptáciu v lesoch vrátane akceptácie a využívania pionierskych drevín.

Z hľadiska mitigačného pôsobenia lesov účastník navrhol zamerať sa aj na viazanie uhlíka v biomase/dendromase, ktorá zostáva v lese. Navrhol opatrenia obsahujúce motiváciu vlastníkov na ponechávanie stromov na dožitie v lese, ako aj oddialenie ťažby časti stromov. Čím dlhšie zostane časť stromov v lese, tým dlhšie viaže uhlík a aj prírastok dreva je väčší. Dôležitá je aj ochrana pôdy a humusovej vrstvy. Je známe že humusová vrstva - organická hmota v pôde - je významnou zásobárňou uhlíka v lesnom ekosystéme. Bolo by vhodné prijať opatrenia na ochranu pôdy.

Z hľadiska klimatických extrémov je potrebné zamerať sa na ochranu pôdy, tlmenia povodní a zadržiavania vody. Tu by bolo vhodné zahrnúť aj podporu vývoja nových technológií, pretože bez nových a moderných technológií sa ciele plnia ťažko. Nové technológie sú ťažko dostupné jednak z finančného hľadiska, ale aj z hľadiska toho, že nie sú vyvinuté. Diskutujúci viackrát zdôrazňovali, že jedným z hlavných cieľov by mala byť aj podpora vývoja nových technológií, ktoré budú zamerané na šetrné spôsoby približovania dreva. Padlo ubezpečenie zo strany členov pracovnej skupiny, že nové technológie sú riešené vo výbore č.3 - Lesy a moderné technológie.

Súčasne jeden z účastníkov pripomenul približovanie dreva prostredníctvom koní, ktoré má svoje významné miesto pri výchove v mladších porastoch. Jeho fungovanie však vyžaduje fungujúce podporné mechanizmy. Táto tradičná technológia je podľa účastníka potrebná aj v budúcnosti.

Jeden z účastníkov navrhol v rámci NLP začať aj s rekonštrukciu cca 150 000 ha smrekových lesov v starých porastoch. To však považuje za kompatibilné so strategickým riešením, ktorým je spomaľovanie rozpadu opatreniami ochrany lesa. Dnes máme napríklad 110-130 ročný smrekový les, v ktorom bol v porastoch v roku 2010 podiel zhnitých kmeňov smrekov 20% , ktoré išli do obnovy. V decembri 2020 sa zvýšil podiel zhnitých smrekov, ktoré vyzerajú zelené na viac ako 50%. Ako teda majú vyzeráť odborné návrhy na pomoc porastu? CHKO núti presvetľovať, aby tam boli aj iné druhy drevín. Nikdy tam nebudú iné dreviny, len smrek. Ako príklad uviedol, že Nemci napríklad vyrúbali lesy a obnovili ich cez druhové zmiešanie. Takýmto postupom tam, podľa diskutujúceho, vieme dať len buk, lebo len ten v smrečine prežije.

Ďalej zaznela otázka, či sa pri drevinách prenášaných do rekonštruovaných lesov počíta len s horizontálnym a vertikálnym prenosom pôvodných drevín, alebo sa počíta aj s vnášaním introdukovaných drevín u ktorých je predpoklad, že v budúcnosti budú klíme odolávať, alebo ju budú dobre znášať. Zo strany členov pracovnej skupiny zaznela odpoveď, že je možné o tom diskutovať. Pri vnášaní introdukovaných drevín je nutné rešpektovať platný zákon a

podporiť prednostne pôvodné dreviny. Ale introdukované nebudú zakázané na miestach, kde to umožňuje legislatíva. Súčasne je potrebné podporovať pôvodné dreviny. Bola zmienená potreba zabezpečenia genofondu pre asistovanú migráciu a úpravy pravidiel prenosu.

Viacerí diskutujúci kládli otázky do akej hranice je potrebné a účelné zvyšovať lesnatosť. Dilemou je aj na akých pozemkoch to vyžadovať.

Jeden z diskutujúcich zdôraznil nutnosť využívať vedecké poznatky pri rekonštrukcii lesa. Napríklad o prirodzenej obnove bučín, jedľobučín a bukových porastov vieme pomerne veľa, o obnove v dubinách toľko poznatkov nemáme.

Účastník navrhol smerovať rekonštrukcie aj do mladších porastov, v ktorých sa neplánuje ťažba, sú poškodené obhryzom a ich perspektíva a stabilita sú otázne, nielen do rubných porastov. Je potrebné vytvoriť plánovacie a prevádzkové postupy na to, aby v takýchto porastoch bol osobitný prístup. Napríklad pri dube na Slovensku rozoznávame 7- 9 pôvodných druhov a v bežnej praxi sa používajú 4 pôvodné.

V diskusii zaznelo, že najmä smrek je nepôvodnou drevinou a počas vývoja je normálne, keď drevina, ktorá sa nachádza na okraji svojho ekologického optima začne chradnúť. Bol uvedený príklad výskumu v Bulharsku v borovicových monokultúrach vysadených po kalamite smreka. Prejavil sa tam negatívny spôsob hospodárenia, prejavila sa klimatická zmena, škodlivý hmyz. Je potrebné zamerať sa na rekonštrukciu porastov tam, kde rastie nepôvodná borovica a nepôvodný smrek. Týmto prístupom neovplyvníme všetky smrekové a borovicové porasty ale najviac ovplyvníme tie, ktoré sú nepôvodné. Potrebujeme ochraňovať jedľu a dub, buk zatiaľ ochranu nepotrebuje.

2. Cieľ: Zavádzať prírode blízke hospodárenie v lesoch (PBHL)

- **Začať s prebudovou na prírode blízke hospodárenie na štvrtine výmery lesov SR**

Strategické smerovanie možných riešení:

- **výskum a overovanie postupov PBHL v rôznych podmienkach**
- **dopracovanie legislatívy, metodiky HÚL, a technologických postupov PBHL**
- **zakladanie demonštračných objektov PBHL**
- **finančná podpora prechodu na PBHL**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 2.:

Podľa jedného z účastníkov je potrebné riešiť konflikt prírode blízkeho hospodárenia a príliš hustej cestnej siete v lesoch. Prírode blízke hospodárenie pravdepodobne nebude možné na strmých porastoch. PBH predstavuje aj hustú cestnú sieť a to v niektorých častiach NP nemusí byť akceptovateľné.

Zaznela otázka, či 25% nie je príliš ambiciózne číslo, vzhľadom na 8-9 rokov o ktorých hovoríme. Či je možné zvýšiť podiel PBHL až na takejto veľkej ploche, hlavne ak väčšina leží v NP.

Je dobré podporovať aj trvaloudržateľné obhospodarovanie lesov nielen v chápaní PBHL / Forest Europe definície, ale možno si trúfnuť aj na viac ako to, čo teraz pozná ProSilva. Z hľadiska cieľa by PBHL malo byť vnímané ako flexibilný prístup k obhospodarovaniu, v prípade nových poznatkov je vhodné ich doň zahrnúť.

Podľa jedného z účastníkov by prístupy, ktoré sú v medzinárodných certifikačných schémach mohli pomôcť pri zmene vnímania verejnosti.

Zaznela otázka, či výskum a overovanie postupov PBHL v rôznych podmienkach znamená, že sa ide robiť na malých demonštračných objektoch. K dopracovaniu legislatívy a zakladaniu demonštračných objektov PBHL zaznela otázka, na akých výmerách sa bude realizovať (na 2 ha, 10 ha, 500 ha?). Podľa účastníka nato v súčasnosti chýba finančná podpora.

Jeden z diskutujúcich v písomnej diskusii ponúkol informácie k Trvalo udržateľnému obhospodarovaniu lesov - podľa procesu Forest Europe - <https://www.cepf-eu.org/news/statement-eu-forest-sectors-role-ensuring-sustainable-forest-management-and-conserving>, konfederácia európskych vlastníkov lesov. Podľa Forest Europe je otázne, či nie je prírode blízke hospodárenie len ako protiváha hospodárskeho využívania.

Rovnako v písomnej diskusii, sa diskutujúci dotkli terminológie. Niektorým účastníkom nie je jasný obsah pojmu "zavádzanie prírode blízke hospodárenie v lesoch". Padla otázka, či doteraz uplatňované hospodárske spôsoby v lesnom hospodárstve boli a sú prírode vzdialené. Či sa zavádzaním tohto termínu nespochybňuje práca predchádzajúcich generácií lesníkov. Či si týmto nestavia niekto zaživa "pomník". Bola artikulovaná obava, že je to to isté ako keď bol termín lesný hospodársky plán (LHP), známy lesníckej verejnosti vyše dvoch storočí, zmenený na program starostlivosti o lesy.

V písomnej reakcii iný diskutujúci uviedol, že hospodárske postupy aplikované posledných 200 rokov neboli celkom v poriadku a stačí sa pozrieť na veľkú časť našich lesov.

Písomne bol predložený i návrh na zváženie prítomným kolegom z OÚ OOP, či by sa niekde v NLP nemala objaviť zmienka o kontrole vykonaných hospodárskych opatrení, hlavne v súvislosti s predpokladaným rozšírením uplatňovania PBHL a využívaním moderných technológií.

3. cieľ: Znížiť stavy raticovej zveri

- **Znížiť stavy zveri na polovicu a nastaviť nový systém ich regulovania**

Strategické smerovanie možných riešení:

- **vývoj novej metodiky regulácie zveri podľa únosnosti škôd na lesnom ekosystéme**
- **úprava poľovníckej legislatívy v oblasti manažmentu zveri (prikrmovanie,...)**
- **naviazanie manažmentu raticovej zveri na manažment populácií veľkých šeliem**

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 3.:

V diskusii bol prezentovaný názor, že je potrebné prehodnotiť, čo je cieľ a čo opatrenie. Znížiť stavy raticovej zveri je podľa účastníka opatrenie na dosiahnutie cieľa, ktorým je udržateľnej rovnováhy v lese. Ide o udržateľnú rovnováhu medzi silným, zdravým lesom a voľne žijúcou zverou. Jej dosiahnutím by sa zabezpečilo, aby bola možná prirodzená obnova lesa v zásade bez ochranných opatrení, aby mladé rastliny mohli rásť čo najviac bez ochrany plotov, čo má veľký význam pre prispôsobenie lesov zmene klímy a je rozhodujúce pre premenu lesov odolných voči zmene klímy.

Na podporu nevyhnutnosti zníženia stavu raticovej zveri na polovicu, alebo presnejšie na takú mieru, aby škody boli únosné a nastal rovnovážny stav, bol uvedený príklad potreby zachraňovať budúcu sadbu. Stav keď je potrebné zachraňovať na jeseň budúce sadenice aby ich nezožrala diviacia zver a následne ich vracať do porastu je neúnosný. Bez redukcie nie je možné zavádzať prírode blízke hospodárenie, ktoré je viazané na prirodzenú obnovu lesa, na procesy, ktoré fungujú automaticky.

Pri dnešnom stave je potrebné robiť manažment ochrany sadeníc pred odhryzmi. Zníženie je potrebné aj v záujme ochrany jedle, ktorá je výrazne poškodzovaná. Problém je nielen jeleň, diviak, daniel, ale aj srny ohrýzajú jedle. Netreba to bagatelizovať, musíme to riešiť bezpodmienečne.

Diskutujúci navrhovali naviazanie manažmentu raticovej zveri na manažment populácií veľkých šeliem a už aj dnes na miestach kde je raticová premnožená, šelmy nestrieľať.

Ako vhodný prístup k redukcii sa javí prístup cez regionálne opatrenia.

Jeden z diskutujúcich uviedol príklad kvantifikácie hľadania rovnováhy. Na VŠ lesníckom pozemku, ktorý má cca 10 000 ha je nutné u diviakov ísť na redukciiu na 300-400 ks. Až pri tomto počte sa ukázalo, že nastáva rovnováha.

Padla poznámka, že v 60. tých rokoch, kedy bolo v poľovníckych štatistikách 5000 ks diviačej zveri, bol ročný odstrel 2000 ks. Dnes sú stavy viac ako 10 násobné, ale lesy sa 10 násobne nezväčšili. Z toho vyplýva, že regulácia zveri odstrelom nefunguje. Desiatky rokov sa nedarí regulovať zver tak, ako by bolo potrebné. Hlavným problémom je extrémny prebytok dostupnej potravy pre zver. Je to dané spôsobom fungovania sektoru poľovníctva, ale aj poľnohospodárstvom. Zver sa v lesoch sa nadmerne prikrmuje a poľnohospodárske kultúry, ktoré sa začali veľkoplošne pestovať zveri vyhovujú aj ako úkryt. Je to prioritné v dosiahnutí rovnováhy prirodzeného lesa s voľne žijúcou zverou.

4. Cieľ: Doriešiť problematiku tzv. bielych plôch

- Do roku 2030 legislatívne, metodicky a prakticky vyriešiť daný problém

Strategické smerovanie možných riešení:

- úprava legislatívy bielych plôch
- vypracovanie metodiky komplexnej inventarizácie a funkčnej typizácie BP
- motivačné nástroje žiaduceho využívania BP (lesníctvo, agrolesníctvo, biodiverzita)

Hlavné pripomienky a návrhy, ktoré zazneli v diskusii k strategickému cieľu 4.:

V diskusii opakovane zaznieval návrh na nahradenie pojmu biele plochy iným označením. Ako alternatívny zaznel termín využívanie pôdy/ agroforestry. Viacerí diskutujúci zdôrazňovali, že spôsob využívania takejto pôdy musí byť na rozhodnutí vlastníka. Súčasne zaznelo, že v súčasnosti neexistuje legislatíva, ktorá by vlastníka donútila ku konkrétnemu spôsobu využívania tzv. bielych plôch. Vhodnou cestou by mohli byť motivačné nástroje. Otázkou zostáva, aké ekonomické a environmentálne úžitky sú potrebné.

Tento návrh bol podporený tým, že aj európske stratégie poukazujú na význam agroforestry vo vzťahu ku klimatickým opatreniam.

Zaznel názor, že pokiaľ tento stav nazveme správne ako "nezrovnalosť druhu kultúry v katastri nehnuteľností a skutočného stavu" možno prídeme k tomu, že táto tematika ani nepatrí do NLP.

Niektorí účastníci pripomenuli, že prechodné ekosystémy, ktoré môžu vznikáť na tzv. bielych plochách môžu byť hodnotné. Je len potrebné vyriešiť existujúce problémy. Agrolesnícke systémy môžu vytvárať hodnotnú krajinu so širokým spektrom úžitkov, a to stojí za podporu aj mimo už existujúcich bielych plôch, nie iba ako problém nezrovnalosti stavu s katastrom.

Z viacerých diskusných príspevkov zaznievala požiadavka, aby v záujme udržania biodiverzity neboli všetky "biele plochy" premenené na les. Mnohé tzv. biele plochy sú zarastené drevinami, ale nie sú lesom. Je potrebné hľadať mix obhospodarovania, agro-lesnícke schémy, aby bolo možné pestovať les aj "na pasienku". Umožňovalo by to podporiť biodiverzitu.

Jeden z účastníkov diskusie pripomenul, že existuje zákon o ochrane pôdy, problémom je vymáhanie tohto zákona. Zdôraznil, že je potrebné pristupovať k integrovanému manažmentu obhospodarovania prírody - agrolesníctvo (Zákon č. 220/2004 Z. z. - Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v § 3 ods.1 hovorí o starostlivosti o poľnohospodársku pôdu.)

V diskusii bola artikulovaná potreba vyriešiť právne vákuum ohľadom evidencie dreva na týchto plochách.

V časti diskusie, ktorá prebiehala písomne zazneli názory, že by bolo vhodné rozšíriť "zalesňovanie" aj na perspektívnu poľnohospodársku pôdu, povedzme aj aktívne pasienky a to výsadbou riedkeho porastu stromov s tým, že bude ďalej využívaná ako pasienok. Obdobne bolo navrhnuté zvyšovanie diverzity agrárnej krajiny cez výsadbu pásov drevín.

Zaznela informácia, že biele plochy boli v minulosti definované ako plochy zarastené drevinami, ale na iných ako lesných pozemkoch. Museli mať určitú výmeru, začlenenie, druhové zloženie. Vo voľnej prírode máme týchto plôch podstatne viac. Pri taxácii boli zahrnuté len pôvodné. Ďalej sú to brehové porasty, plochy okolo ciest. Tieto nelesné drevinové vegetácie (NDV) sa nachádzajú v krajine a nie sú popísané ani ako biele plochy. Biele plochy by bolo potrebné rozšíriť aj na plochy NDV.

Padol návrh inšpirovať sa skúsenosťou z minulosti, z rokov 1995-2000, kedy fungovalo oddelenie zalesňovania nelesných plôch. Bolo financované štátom a vďaka tomu sa podarilo previesť tisíce hektárov bielych plôch do lesných pozemkov.

Rovnako v minulosti bola možnosť previesť celé parcely s tým, že bolo možno dolesniť časti parcely, ktoré nepokrývala tzv.biela plocha. Legislatíva už v tejto veci fungovala.

Bolo uvedené, že biele plochy sa neprekrývajú s katastrom, časť sa nachádza v "céčkovom", v ktorom sa robili prevody pôdy a vlastníctvo je pod "éčkovým". Nie všade je to zosúladené.

Zaznel názor, že je potrebné podporiť zalesňovania neperspektívnych plôch. Nové lesy je možné vytvoriť aj na opustených plochách, v kameňolomoch a pod.

Zaznela informácia, že financovanie zo štátu pre vlastníkov pôdy, súkromných i štátnych, by ich povzbudilo, aby do zalesňovania išli. Ako príklad bol uvedený urbár, ktorý zalesnil 50 ha. Ale boli aj plochy, kde užívatelia nesúhlasili, tu sa muselo počkať na ukončenie nájomnej zmluvy.

Súčasná legislatíva je postačujúca na to, aby dochádzalo k preradeniu týchto plôch za lesné pozemky, sú s tým bohaté skúsenosti. Dôležité je povedať, že je to výlučne na rozhodnutí vlastníka.

Jeden z diskutujúcich konštatoval, že inventarizácia bielych plôch a NDV je možná vďaka novým technológiám DPZ, ktoré sú k dispozícii na mapovanie a pod. Na to zareagoval iný účastník, že ak chceme urobiť inventarizáciu a funkčnú typizáciu a zistiť na týchto plochách nejaké taxačné veličiny, je potrebné počítať na tých 300 000 ha aspon 10 €/ha. Takže hovoríme o 3 000 000 EUR.

Prebehla diskusia ku zvyšovaniu lesnatosti, s návrhom nezvyšovať lesnatosť s ohľadom na potravinovú sebestačnosť a potrebu lokálnych potravinových produktov. Ďalšie zvyšovanie by štátom malo byť podporované len v oblastiach, kde je lesa málo, inde je to otázne.

Zaznela pripomienka k názvu 4. cieľa v tom zmysle, že problematiku bielych plôch nie je možné v horizonte 8-9 rokov doriešiť, je ju možné len riešiť.

ZAPÍŠALA: Anna Zemanová

OVERIL: Peter Baláž

PRÍLOHA 1: PROGRAM STRETNUTIA

09.00-10.40

- Úvod, predstavenie cieľov a programu, pravidiel
- Sumár zaslaných pripomienok k vstupnej správe a ich vyhodnotenie (Príloha č. 1)
- Prezentácia návrhu strategických cieľov a smerovania vypracovaných pracovnou skupinou (Príloha č. 2)
- Facilitovaná diskusia k strategickým cieľom

10.40-10.50 Prestávka

10.50-12.00

- Dohoda na 3-5 strategických cieľoch
- Diskusia o návrhoch možných postupov (spôsobov) na dosiahnutie strategických cieľov (v jednej, alebo v dvoch, skupinách)
- Dohoda na ďalších krokoch
- Záver zasadnutia